

Abonnement pour un an

250 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Septembre 1924 — No 169

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

أبو عثمان : سنه لکي [٢٤ نخه]

داخل ایچون ٢ ، خارج ایچون

٢ ١/٢ اعلا کاغذ ایسی ه رادر .

اداره خانه سی

جفال اوغانده « اجتهاد نوی »

تلفون : استانبول ٨٦

یکرمینچی سنه

نومرو ١٦٩-١ ایلول ١٩٢٤

و تقيدك لزومى درميان ايتمشك. قادين واركك پسيقو -
لوجيالرى آره سنده كى فرق مسلمدر . غشاي بكار ك
بيكده بر زده لقمه سى كى قيتى اقدام صاحبي احمد جودت
بيكده فضله مشغول ايتمشدى . بو نادر محذورى قبول
ايدلم . فقط بو سن بجرانده كنچ اركلرك غير طبيعى
تجاوزلره معروض اولماسنى نهدن او بوتاملى . كنچ و قيمتدار
دوقتور فخرالدين كريم بك بو اك جانلى نقطه اوزه رندن
سرعتله قايمش كچمش و مقاله سنه نهايت ويرمشدر . بز
فلان ويا فالان مملكتيه امتثالا توحيد تدرى ساتى قبول ايدلم
ديمدهك . . بالعكس دنيا نك هيچ بر مملكتنده اولماسه بيله
زده اولمايدر ديدك وديورز . بز بونا شدله محتاجز .
چونكه عصر لر دن برى زده قادين واركك آيرى ياشا -
مشدر . بو اعصار ديده افتراق و تبعاعدى و مششوم نتيجه لر ينى
تعمير و تضمين ايدمدهك هر سيستمى اتخاذا ايمه مزه لزوم
كورمه مز بوندن در . (اجتهاد) ك مدبر فكر لر دن برى ده
شودر :

شرق غربك دوننده براقان باشليجه عامل لر دن برى
قادينك شرقده كى وضعيتى در

بلوغ دورينه مخصوص بجرانك عواقبى مختلط تدرى سات
اولمايان ويا لكز كنچ اركلركى احتوا ايدن مكنتب لره
داها اكراه انكيز وداها حجاب آور اوليور مى ؟
(معلملر مجموعه سى) نك ۱۹۲۴ سنه سى بايس ننه سنى ده او قويلك
مفصل جوابزى ده كلاجك ننه لر دن برنده عرض ايدمدهك .

آداب معاشرت داور

آداب طعام

مرحوم منيف پاشا ، « بر آدامك درجه مدنيتمى ،
تربيه و سويه سنى آكلماق ايچون اونكله بردفعه بر طعام
سفره سنده بولونماق كافيدر » ديردى . مرحومك يردن
كوكه قادار حقى واردر : غذا پارچه سنى حامل اولان
قاشيق يا خودچاتال داها آغزه تقرب ايمه دن اول آغز ينى
برقارارش آچان و آغز ينيه لقمه ينى آلدقن صوكره دودا .
قلرى قابالى اولماق سز ين آغز ينى شاپير داتاراق چيكنه ين ،
دودا قلرى دائما قابالى اولاراق لقمه ينى چيكنه ميه ي بيلمه ين

هنوز سويه اجتماعيه سى يوكلسمه مش اولان مملكت مزده
قيزلر ايچون بونك نه قدر بدبختلى اولديغنى بيلورميسكز ؟ ..
بردقيقه قيز غيغلك بى شعور نتيجه سى بر كنچ قيزك
بتون استقبالنه تاثير ايدمدهك بى نظر دقته آليورميسكز ؟ ..
بولشه ويك روسيه ده مشترك تدرى سات موجوددر .
فقط عين روسيه ده چارلق زمانده بيله غشاي بكار ك
ديه برشى وارمى ايدى ؟ ... بونلر هپ نظر دقته آلمغه
لايق مسئله لر در . آوروپاده كى يتيم خانلرى بيليرسكز .
اورانك سكاتى قسم اعظمى غير مشروع چوجقلر
تشكيل ايدر . زده شهيد يتيملرينى باريند يراقق يرلر
تشكل ايمه مشكن نصل اولورده بويله صوكى تهلكه لى
ايشه كيريشه بيلير ؟ . صوكره نه تورك اركلكى و نده
تورك قيزى آمريقالى دكلدر . بز اونلر كى صوغوق قانلى
آدملر دكل صيچاق قانلى آدملر . . ايكي انكليز
دوست بيله يكديكر لرينه صوغوق طاور انيرلر . .
بزم كى شن ، نشئلى دكلدرلر . كلهلم لواطه مسئله سنه
قادينسزلىق بو خصوصده برسبدر . بوكون استانبولده
آزالمشدر . چونكه كنجلر قادين بولمده مشكلات چكمه يور .
فقط مرضى آدملر مستثنا . اونلر آوروپاده ده واردر .
بو خصوصده يقينده (غير طبيعى عشقلر) ديه چيقان بر
رساله مده كافى ايضاحات بولاجقسكز . .

مشترك تدرى ساتك اولماسى غلامپرستى يه سبب اولاماز .
آلمان ياده مختلط تدرى سات اولمديغى حالده غلامپرستى عمومى
دكلدر . طيشار يده قادين بولا بيلير . فقط قيزلر صيق
قونترول آلتنده درلر

بوندن اول قيزك تناسل جهته فضله دوشكون اولماسى ،
فكرى و حياتى انكشافه مانع اولور . ايشته محترم
عبدالله جودت بك افندي ؛ اميد ايدر مكه ليسه لر ده
مشترك تدرى سات مسئله سنده افراط دن اوزا قلاشيرسكز .

حرمتلرم . ۱۴ آغستوس ۱۹۲۲ شيشلى
تجرب روحيات و طبابت روحيه متخصصان رندن

دوقتور فخرالدين كريم

اجتهاد مز : كنچ صنعت اشمزك مطالعاتنده قناعت مزى
دكشديره جك قوتلى دلائل كورميورز بز دخى ذاتا سن بجران
اولان بلوغ دورينه اشارت ايدمدهك بودورده بعضى دقت

اول سفره دن قالمق پك قابا بر حر كتر. نهو صاحبك ده هر كس يمكني بيتر مكسزين سفره يي ترك ايتسي غير واردر طباعه ييك آليركن طباعه تپه كبي طعام ييغماق آداب و ذوق سسليمه منافي در؛ عيني مقدار طعامي ايكي دفعه ده آماقده باس يوقدر

ميوه آماق : تربيه سي ناقص بعض كيمسه لراوكلرينه بيوك ميوه طباعه ايچنده كتيريلن ميوه لرك بر چوغني الله آلير ، صيقار ، براقير ، نهايت بردانه سني انتخاب ايدر ، طباعه كوتورور ؛ بوغاي فنا بر حر كتر زيرا سزك الكزك تماس ايتديكي ميوه يي ديكر بري آماق ايسته مه يه بيلير . نيته كيم سزده ده بو حس واردر ؛ شو حلاله كوزكله انتخاب ايتدكن صوكره الكزي اوزا تديغكز ميوه يي آماليسكز . بوني ياپمايان كيمسه سفره آرقا داشلرينك يانده در حال كوجولور و حقنده حرمت آزالير ؛ پيرزوله يي كيمكندن طوتارق ديشيله پارچالا ياراق ييك ده غير مقبولدر بو صورت اكل انجاق طاووق ، بيلدي رحين ات ييركن جائز كوروله بيلير . اوافق كيمكلى ، ياخود ، مثلاً ويشنه خوشايي ركن بونك چكر دكلري طباعه تو كورور كبي دوغرو دن دوغرو به آغز دن دوشورمك مغاير تربيه در . بونلر دوداقلره قدار كوتوروش اولان چاتال اوزرينه براقيلير و چاتال واسطه سييله طباعك بر كنارينه قونولور ؛ ذاتا كيمك ، چكر دك ، قيلچق كبي فضلات طعامي قويمه يه مخصوص واصل ييك طباعندن آيري كوچوك بر طباق متتاولك او كنده بولوندورولور . طباعه ييه ميه جكي قدار فضله طعام آماق و طباقده براقاق ده آج كوزلولكه دال وعيب در . ييك ياواش ينه لي ولقمه يي اي چيكنه مه لي در . هضم ايچون ده بو الزمدر . آداب طعامه منافي و تربيه سزك اولان باشليجه فعل و حر كترى اجمال و تكرار ايده لم :

- ۱ - صيچاق مشروب اتى هوپورده تهر ك ايچمك .
- ۲ - قوللريني ديرسكلره قدار ييك ماصه سنك اوزرينه قويماق . صيچاق لقمه ياخود مشروب اوزرينه صوئوماق ايچون ارفله مك .
- ۳ - ييك ركن دوداقلري قابالي بولوندور ماماق و اغزي

شا پير داتماق .

۴ - طعام اثناسنده و طعامدن صوكره چچه ته ايله آغز

آدام ، بالطبع تربيه سزدر و حس و ذوق سليم ، سويه سي يو كسك ذواتك بولونديني سفره ده بولونمايه غير لايقدر . قهوه يي ، سودي ، چاي ، چوربه يي هوپورده تهر ك ايچن بر آدمك حضوري استكراه انكيزدر . سفره او كنده اوطورانك ديرسكاريني سفره اوزهرينه قويماسي آداب طعامه مخالف در . قول ، ياريسنه قدار داها ايسي يالكز الله سفره اوزهرينه قونه بيلير .

چچه ته دائماً ديز اوستنه و هر قاتي آچيلما ياراق ، اوتوسي بوزولما ياراق قونوماق لازمدر ؛ چچه ته يي تمامآ آچاق و براوجني يلكك آره سنه صوفاق نازك و يو كسك تربيه لي كيمسه لرك ياپاجني برشي دكلدر . هله سفره ده ، اثنای طعامده ويا طعامدن صوكر چچه ته ايله آغز سيلمك قدار آداب طعامه مخالف بر حر كت يوقدر . سفره كزده چچه ته ايله آغز يني سيلن بر طعام آرقا داشي ، ذوق تزيه كزه اكراه حسي القا ايدر . چچه ته ، ديزلركزك او كنه از قضا دوشه بيله جك اكك اوافلريني ويا بر دامله صويي آيا . غنكر ك آلتنده كي خالي و ياخود ياركه اوزهرينه قدار ايتمه يه مانع اولماق ايچون در . چچه ته نك بريانه ييك طباعنك آلتنه صوفاق ده مغاير آداب در . انسانك دوداقلري ياغلانديني و بوني ازاله ايتك ايسته ديكي زمان كوچوك برا كمك پارچه سي ايله بوايشي كورور و دوداقلرك اوزهرندن كمال نزا كتله كچيريلن بو كوچوك اكك پارچه سي آغزه قونولوب يينيلير . چتال خدمتي چياغه كوردورمك يعني چياقله آغزه ييك كوتورمك ده معيوب در . ذاتا چتال واركن چياقله ييك ميه نك ذوق سزليكي آشكاردر . بعضي كيمسه لر سفره يه اوطوردقلري وقت اوكلرنده كي چتال ، چياق و قاشيني و طپاغني چچه ته ليله سيلرلر . بر حر كت تربيه يه و ذوق سسليمه مخالفدر . نهو صاحبك تميزلكندن شبه ايتمه يي كوستيرر و صاحب خانه يه قارشى قابالق اولور . ييك ينلركدن صوكره ، چچه ته نك آچيلمش اولان قاتلري كمال اعتنا ايله حال اصليسنه كتيريله رك سفره نك اوزرينه براقيلير .

صوايچمك : بر بارداق صويي نفس آلمان بردفعه ده ايچمك قابادر : بر بارداق صو ، لا اقل ايكي دفعه ده ايچيلمه لي و آرده بر نفس آمالى در .

سفره دن قالمق : اكر ، مدعو ايسه كزخانه صاحبندن

سيلمك [آداب طعامه الك زياده مخالف واك زياده مردود
اولان تربيه سزلك بودر.]

۵ - ميوه طباعندن ميوه آليركن بر قاچ ميوه ني ال
ايله معايه ايتدكن صوكر ا بر دانسنی آلاق .

۶ - مدعو بولونديني زمان ، نهو صاحبدن اول
سفره دن بلا معذرت قالقماق .

۷ - چتال وظيفه سنی بچاغه گوردورمك ، بچاقله آغزه
تيمك گوتورمك .

بوصايد بقرمز ، آداب طعامه الك زياده مخالف وا كراه
انكي ز اولان حر كتاردر . سفره ده ، دارغين كيبي صوموروق
بر چهره ايله هييج بر سوز سويله ميمك و ياخود متاديا
كوه زهك ايتك كيبي ، ذوق سيلمك و عقل سالمك
كنديلكسندن ميعوب بولاييله چكي بر چوق مناسبستز
لكرواردر .

آروپا و آمريقاليله يعنى متمدن ، ذوق و تربيه لری
يوكسلمش ملتله تانسز چوغاليور . بونلك سفره لرنده
يا دعوتلی اوله رق ياخود نهو صاحبي اولاراق بولونيورز .
آداب طعام ايله الفتسز كورونمه ميه دقت ايمه لي يز .
حقمزده فنا حكملر و برمه سينلر . رجال علميه دن پاك
عالی مقام بر ذاتك ، بر وكلا سفره سنده ، موزی قابوغيله
بيديكي و چتال ايله ديشنی قاريشديرديني كورولمشدر .
ينه موقع اجتماعيه يوكسك بر وطنداشمزك يوكسك
ذواتك مدعو بولونديني بر سفره ده آغروپك ابي جنسندن
كتن پچته ايله على الدوام آغزینی سيله رك كوزلم پچته يني
ياغه بوغدقدن صوكره النی بيقامايه كيدركن بو پچته يني
اوموزينه آتاراق ، النی بيقادقدن صوكره ، كيرلتمش
اولديني بو پچته ايله اللريني سيلديكسني و بوروشوق ، ايصالق
و برباد بر حالده سفره نك اوزه رينه آنديغنی كورمش ويار
واغيارك حضورنده خايلى صوئوق تر دوكمشدر .

اخوان فاضله مزدن لطفی سياوى بك افنديك تشريفات
و آداب معاشرت اسملى و ايلك دفعه (كتيبخانه اجتهاد)
اجزاسندن اولاراق انتشار ايتش كوچوك بر كتابي و بو
طبعك باشنده عبدالله جودتك اوزون بر ديباجه سى واردر .
بو كتاب واو ديباجه مطلقا اوقونمالى در . بو كتاب بجهك ذكر
و شرح ايتديكي آداب معاشرته او ا بون مطلع اولماق سزین

و بو احكام وازكانه رعايت ايتمك سزین مدنى و يوكسك
ذوات ايله تماسه كله مك اولادر . آغز شاپير داتاراق
ييمك ييمه يني و صيچاق مشروباقى هوپورده تهرك ايجمه يني
- بغير حق - سنت شريفه عد ايدنلر عربستان چوللرنده
ياشامالى ؛ ذوق و حسى نزاهت و رقت كسب ايتش مدنى
انسانلرله بر سفره ده بولونمايه اهمام لطفنده بولونمايدير
عبدالعبادالله صلحى

تاريخ قديم

شاعرنك ۹ نجي ۱۹ اغستوس مناسيتيله

بشرك كهنه سر كندشكندن
بزه افسانه لر ترنم ايدن ؛
بزی آباء بی وجوديمزك
جوف ماضيه بر سياه ، واوزون
كيجه تشكيل ايدن حياتندن
نيلر اختراع ايدوب اويوتان ،
بزه اك دوغرو ، اك كوزل اورنهك
ديه كچمش زمانى كوستره رك ،
كلهك ك كونلرك كچن كيجه دن
فرق يوق ، حكى يوق ذهاني ویرن ،
و جيننده آلتى بيك ييلاق
بوروشوقلرله ، شهپرلر قاريشق ؛
سرى ماضيه يعنى رؤياه .
پاي آتی دين هیولايه
سورون هیکل قديد ... اونی کا .
دورديروب منظرده ، بيا كراه ،
صورارم اسكي خاطراتدن ؛
او برآز فيلسوف ، براز صيرقلان ،
و بوتون غلظتيله بر خورلاق ؛
ليل نسيان قبرى يونلايه رق ،
محقق ، باصلى بر طلاقتله
دانا باشلار برر برر نقله
متوالی شئون ادواری
هپ فلاکت ، الم بيغيتيلری ...
نه زمان كچه بر كتييه شان
دائما رهكنداره خون افشان ؛
بر بولوط سايه بار اولور ، مطلق
باشده ، اك باشده قانلى بر بايراق ،
اونی بر قانلى تاج ايدر تعقيب ،
صوكر خونين وسائط تحريک ؛
مضراق ، يای ، قيلبيچ ، طوپوز ، بالطه
ماچينيق ، طوب ، توفك ، صاپان ، آراده